

Lausunto Petteri Laaksosen ja allekirjoittaneiden valituksesta kunnanvaltuuston päätöksestä 11.12.2023 § 56 Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025-2026

Kh 19.02.2024 § 28
32/12.00.01/2024

Valmistelija

Harri Anttila, kunnanjohtaja
p. 0400 559 034, harri.anttila@rautjarvi.fi

Itä-Suomen hallinto-oikeus on lähettänyt Rautjärven kunnalle lausunto- ja asiakirjapyyntöön Rautjärven kunnanvaltuuston päätöksestä 11.12.2023 § 56 "Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025–2026" Petteri Laaksosen ja 130 muun allekirjoittajan tekemän valituksen johdosta viimeistään 29.2.2024.

Lausunnossa tulee vastata valittajan esittämiin vaatimuksiin erityisesti siltä osin, kun asiassa on ollut kysymys Asemanseudun (Otsola) alkuopetuksen siirtämisestä Simpeleen koululle. Kunnalle on varattu esittää käsitys päätöksen valituskelpoisuudesta sekä pyyntö selvittää kunnassa asiaan liittyen muita päätöksiä opetuksen järjestämisestä.

Kunnan tulee toimittaa kaikki valituksenlaisen päätöksen perusteena oleva asiakirjat, kuten Asemanseudun opetuksen järjestämiseen liittyvät päätökset ja muu mahdollinen tarvittava selvitys.

Rautjärven kunnan hallintosäännön 23 § mukaan kunnanhallitus päättää selityksen antamisesta valtuuston päätökseen tehtyyn valitukseen.

Vaatimukset ja perustelut

Petteri Laaksonen ja muut valittajat vaativat, että talousarvio ja taloussuunnitelmapäätös perutaan ja palautetaan hallituksen uudelleen valmisteluun, koska päätös ei perustu asian riittävään ja asianmukaiseen eikä noudata hyväksyttyä kuntastrategiaa.

Otsolan 1.-2. luokan alkuopetuksen siirtäminen Simpeleen koululle yhtä vuotta luvattua aikaisemmin tulee käsitellä hyvinvointilautakunnan kannan mukaisesti.

Rautjärven kunnan talousarvion 2024 täytäntöönpano tulee keskeyttää, kunnes asia on ratkaistu.

Valtuusto vahvisti 13.11.2023 § 39 Rautjärven kunnan tuloveroprosentiksi vuodelle 2024 8,30 %, jolla tulostavoitteeksi asetettuun päästään. Kunnanhallitus muutti 20.11.2023 § 186 talousarvion laadintaa koskevaa ohjeistustaan ja poikkeamana esitti vähennystä lopettamalla Simpeleen koulun Rautjärven Asemanseudun Otsolan yksikössä annetun 1.-2.lk alkuopetuksen yhtä vuotta aiemmin, kuin vanhemmille oli informoitu., joka tarkoittaa sitä, että 7-8 vuotiaita lapsia aletaan kuljettaa 22 km päähän Simpeleen koulun 2. luokalle yhtä vuotta aiemmin, kuin vanhemmille oli luvattu.

Hyvinvointilautakunnalle ei esitetty säästölaskelmaa tai vaikutusten arviointia ja lautakunta 28.11.2023 § 90 yksimielisesti päätti, että Otsolan 1.-2.lk alkuopetuksen siirtäminen Simpeleen koululle vuodelle aikaisemmin ei ole talousarvion näkökulmasta merkittävä säästö ja palveluverkkoa koskevat selvitykset tulisi valmistella kevään 2024 aikana ja esittää

hyvinvointilautakunnalle niin, että opetuksen päättymisen vaikutukset olisi kartoitettu ja siitä olisi selvä suunnitelma.

Kuntalain kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Enemmistöpäätöksillä tehdyt Simpeleen kehittämistoimet ja palvelujen alas ajaminen Rautjärven Asemanseudun keskustassa ovat järjestelmällisesti kuihduttaneet elinvoiman kunnan potentiaalisesti elinvoimaisemmalta alueelta.

Viranomaisen toimien tulee olla puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Talousarvion muutos on ollut tavoiteltuun määrään nähden suhteeton.

Päätös ei myöskään noudata hyväksyttyä kuntastrategiaa.

Hallintolainkäyttölain 59 §:n mukaan päätös voidaan kantelun johdosta poistaa:

- 1) jos sille, jota asia koskee, ei ole annettu tilaisuutta tulla kuulluksi ja päätös loukkaa hänen oikeuttaan;
- 2) jos asiaa käsiteltäessä on tapahtunut muu menettelyvirhe joka on voinut olennaisesti vaikuttaa päätöksentekoon; tai
- 3) jos päätös on niin epäselvä tai puutteellinen, ettei siitä käy selville, miten asia on ratkaistu.

Vastine

Koska valituksenlaisella päätöksellä on lopullisesti ratkaistu vuoden 2024 määräraha perusopetukseen, eikä Otsolan alkuopetusryhnan lakkauttamisesta, ja kysymys on perusopetuslain mukaan oppilaiden opetuspaikan ilmoittamisesta, ainoa pätevä valitusperuste on se, että kunnanvaltuuston talousarviopäätös olisi syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kunnanvaltuuston 11.12.2023 § 55 hyväksymässä kuntastrategiassa ei ole otettu kantaa perusopetuksen järjestämiseen. Aiemmassa kuntastrategiassa (kvalt 15.11.2021 § 61) tavoitteeksi oli asetettu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestäminen ja harrastusmahdollisuuksien tukeminen perheiden arkea tukevalla tavalla. Koska Otsolan alkuopetusryhmän oppilaiden tilanne ei muutu muutoin kuin koulukuljetusten järjestelyn osalta niin talousarvio päätös ei ole kuntastrategian vastainen.

Rautjärven kunnan talousarvio 2024 täyttää talouden tasapainon edellytykset, mutta vaatii myös päätettyjen säästöjen toteuttamista. Taloussuunnitelma 2025–2026 ei täytä tasapainovaatimusta ja edellyttää vielä lisää talouden tasapainotustoimia.

Vaikutusten arviointia ei ole tarpeen tehdä, koska 1.-2. luokkien iltapäivähoito voidaan järjestää nykyisen käytännön mukaisesti ja 3.-6. luokkien koulumatkajärjestelyihin liittyen koulumatkat järjestetään vaatimusten mukaisesti.

Kunnanvaltuusto ei vuonna 2019 tekemässään kouluverkkopäätöksessä ole sitoutunut mihinkään määräaikaan Otsolan alkuopetusryhmän ylläpidossa, mutta jo tuolloin käytävissä olleiden oppilasennusteiden mukaan oppilasmäärä oli alittamassa tavoitellun oppilasmäärän lukuvuoden 2025-2026 alusta lukien. Joten toteutuneen oppilasennusteen mukaisesti päätöstä voidaan pitää perusteltuna.

Kuntalain 22 §:n mukaan valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä mm. järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia.

Kunnanvaltuuston hyväksyi kokouksessaan 13.11.2023 vuoden 2024 veroperusteet, jotka edellyttivät noin 170.000 euron tasapainotustoimenpiteitä. Kunnanhallitus joutui nopeasti hakemaan säästöjä, jonka vuoksi ei ollut mahdollista järjestää keskustelu- ja kuulemistilaisuutta Otsolan alkuopetuksen oppilaiden huoltajille kuin vasta valtuuston kokouksen esityslistan julkaisemisen jälkeen 8.12.2023. Tilaisuus järjestettiin ja siitä kerrottiin kunnanvaltuuston kokouksessa.

Kunnanvaltuusto tekee päätökset kunnanhallituksen esityksestä. Kunnanhallitus tekee esitykset itsenäisesti, mutta tässä tapauksessa jätettiin esitykseen nähtäväksi hyvinvointilautakunnan poikkeavan kanta, johon valtuutetuilla oli mahdollisuus tutustua ennen päätöksentekoa.

Edellä esitetyn perusteella Rautjärven kunnanhallitus esittää, että hallinto-oikeus toteaa kunnanvaltuuston päätöksen syntyneen laillisessa järjestyksessä ja hylkää valituksen.

Rautjärven kunnanvaltuuston päätöksen määrääminen toimenpidekieltoon olisi kohtuuton, koska sillä olisi merkittävät vaikutukset kunnan talouteen ja toimintaan.

Lausunto esityslistan liitteenä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Anttila Harri

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy liitteenä olevan lausunnon Itä-Suomen hallinto-oikeudelle ja esittää, että hallinto-oikeus toteaa kunnanvaltuuston päätöksen syntyneen laillisessa järjestyksessä ja hylkää valituksen.

Edelleen kunnanhallitus vaatii, että Rautjärven kunnanvaltuuston päätöstä ei määrätä toimenpidekieltoon miltään osin, koska sillä olisi merkittävät vaikutukset kunnan talouteen ja toimintaan.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi lausunnon Itä-Suomen hallinto-oikeudelle ja esittää hallinto-oikeudelle, että se hylkää valituksen eikä määrää Rautjärven kunnanvaltuuston päätöstä toimenpidekieltoon.